

навчання на практичних заняттях проводити командні змагання, вирішувати реальні завдання із практики, вчити відповідати за командний результат, розвивати навички комунікації між підгрупами, виявляти лідерські навички серед студентів. Обов'язковим є вміння зробити презентацію, представити її аудиторії і відстояти свою думку у дискусії. Важливим аспектом у цій роботі є виробнича переддипломна практика студентів, що допомагає здобути такий необхідним їм практичний досвід і завдання керівників практики проконтролювати цей процес та об'єктивно оцінити результати цієї роботи. Якщо молодий спеціаліст буде мати теоретичні знання, практичний досвід, бажання швидко вчитися, працювати у команді, вміти виступати, робити презентації, спілкуватися, відстоювати свою думку, бути грамотним спеціалістом та корисним своїй компанії, то ми, викладачі ВНЗ, не дарма отримували свою зарплатню.

УДК 331

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНИХ ОБМЕЖЕНЬ СТУДЕНТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

*Маліков В.В. , д.держ.упр.,професор,
Левчук В.С., слухач магістратури
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Підготовка якісних фахівців з економіки та підприємництва нової формації має на увазі не тільки вироблення професійних навичок, а й всебічний розвиток особистості студента. Розвитку цих здібностей перешкоджають особистісні обмеження студентів. Це поняття зазвичай розуміють як фактор, що стримує потенціал і погіршує результати роботи, він може відноситися до будь-яких систем - до окремої людини, організації або колективу [1]. Таким чином, обґрунтування значущості зняття

особистісних обмежень при підготовці фахівців та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення даного процесу є актуальними питаннями сьогодення.

Отже, розглянемо найбільш значущі, на погляд автора, обмеження.

Обмеження 1: недостатність досвіду вирішувати проблеми. Можна виділити три основні шляхи подолання даного обмеження:

- розробка і використання систематизованого підходу до вирішення проблем;
- підбір найбільш раціональних методів, придатних для вирішення різних видів проблем;
- використання людей і ресурсів, які могли б допомогти у вирішенні проблеми.

Найчастіше студенти бояться опинитися відповідальними, особливо коли мова йде про проблеми. Ця боязнь, в свою чергу, також є проблемою, яка гальмує процес знаходження рішення і вимагає рішення сама по собі. У студентському колективі має бути людина, відповідальний за вирішення проблеми, так званий «координатор групи» - куратор або керівник практики.

Координатору групи необхідно:

- визначити роль кожного студента групи і переконатися, що кожен розуміє і усвідомлює свою роль і може виконати завдання по професійній практиці;
- організувати таку групу, яка найбільше відповідала б завданню практики;
- здійснювати моніторинг роботи групи;
- уточнити всі завдання членів групи і всі неясні моменти;
- запропонувати учасникам висловити свої погляди і вжити спрямовані зусилля на те, щоб точка зору кожного була почута;

- повернути увагу до вчинків, що підбиває ефективність групової роботи.

Професійна практика дає можливість застосування даного підходу, оскільки кожен крок студента-практиканта курується керівниками практики як від вузу так і від бази практики і своєчасно може бути скоректований. Корекція повинна бути гнучкою і не обмежувати особистої думки студента. Тоді її дія буде найбільш ваговою, а студент буде реально вдосконалюватися.

На практиці студент має можливість:

- пройти цикл систематизованого вирішення виникаючих проблем;
- відпрацювати техніку вирішення проблеми;
- познайомитися з рівнями прийняття рішень;
- спробувати використовувати людей і ресурси для вирішення окремих проблем;
- усвідомити, коли керівники найбільше потребують навичках вирішення проблеми [2].

Обмеження 2: недостатність творчого походу. В результаті проведеного дослідження та аналізу літератури виділено сім факторів, які обмежують або зводять нанівець творчі здібності студентів:

- людська лінь;
- усталені звички;
- зайва напруженість;
- ослаблена цілеспрямованість;
- недостатні можливості;
- зайва серйозність;
- погана методологія.

Кожному студенту в творчій роботі заважає щось своє, тому кожному з них корисно запропонувати спробувати встановити і

досліджувати свої перешкоди, обговорити їх з ким-небудь, хто добре його знає (наприклад, з куратором, старшим другом). Можливо, перешкоди не вдасться повністю усунути, але можна навчити студента скорочувати їх негативний вплив. Професійна практика дає можливість студенту розгорнути свої творчі здібності:

- студент може самостійно генерувати ідеї, які в разі їх втілення багаторазово піднімуть його у власних очах;

- студент отримає аванс на нову хвилю творчості.

У разі недбалого ставлення до творчого вирішення завдання практикант завжди може бути підправлене керівником практики. Можливо, слід змінити його завдання або зацікавити його нетривіальним рішенням. Професійна практика знімає бар'єри для творчого підходу до роботи; - дозволяє вільно генерувати і відбирати ідеї; дозволяє вільно планувати нововведення; дає зворотний зв'язок; дає оцінку нововведень, пропорованих студентом - практикантом.

Обмеження 3: невміння управляти собою.

Професійна практика дозволяє по-новому спланувати робочий день та - віддати перевагу практичним видам діяльності. На підприємствах, де керівництво приділяє достатню увагу здоровому способу життя своїх співробітників, студенти-практиканти починають цінувати час, що відводиться для занять фізичною культурою і спортом, переосмислюють наявність у себе шкідливих звичок. Можливість взяти участь у спортивних або професійних змаганнях від підприємства-бази практики дозволить студенту закріпити набуті якості з планування своє дозвілля і робочий час, підніме його на нову висоту розвитку.

Професійна практика дозволяє серйозно поставитися до підтримки фізичного здоров'я і раціональному розподілу сил для подолання труднощів і виходу з стресів. Максимальне використання часу -

«подвоєння» - свідоме використання часу для виконання не однієї, а відразу декількох завдань, дозволить чіткіше уявити собі ті можливості, якими володіють окремі особистості [3].

Обмеження 4: недостатнє розуміння особливостей управлінської праці.

Для майбутніх фахівців важливо розуміння стилю і практики управлінської праці. Навчаючись у вузі, студенти повинні отримати чітке уявлення про значення в колективі своєї майбутньої спеціальності, оскільки виконуючи в майбутньому функції фахівця, кожен повинен буде мати справу з людьми різних здібностей, культурного і морального рівня.

Можна запропонувати деякі правила для розробки особистого плану розвитку студента: 1) ставити перед собою ясні цілі і реальні терміни; 2) визначити критерії успіху; 3) задовольнятися малим, але постійним; 4) використовувати всі надані можливості; 5) вчитися на чужих і своїх досягненнях та успіхах, невдачі та помилки; 6) бути в курсі останніх тенденцій діяльності; 7) в дискусіях розкривати свої погляди і принципи; 8) приносити користь вузу і організації, в якій працюєте; 9) використовувати концепцію обмежень для контролю свого просування [4].

Література:

1. Мескон М. Основы менеджмента / Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. – М. : Дело. – 1994. – 710 с.
2. Козлов В. В. Психология управления / Козлов В. В., Мануйлов Г. М., Фетискин Н. П. – М. : Академия, 2011. – 224 с.
3. Эддоус М. Методы принятия решений / Эддоус М., Стэнфилл Р. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 342 с.
4. Антонова Н. В. Психология управления / Антонова Н. В. – М.: Высшая школа экономики, 2010. – 272 с.